

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovcu, 15. februarja 1906.

Štev. 7.

Črtice iz šolske debate zadnjega deželno-zborskega zasedanja.

(Konec.)

Mlajši učitelji so mlečnozobneži „Grünschnäbel“. (Tako vas je, gg. učitelji, imenoval vas šef v 28. seji III. sesije deželnega zbora, dne 22. novembra 1905, in ta izraz najdete za vedno zabeležen na strani 692. stenografičnega zapisnika dotične sesije. Op. ur.) Zaletijo se in mislijo, da morajo posuti otroke s polnostjo svoje neprebavljene spominske snovi, ki jo prinesejo iz učiteljskega, in ti nam veliko skazujejo. A to zlo se ne da tako hitro odstraniti, mi moramo skrbeti, da se naši podučitelji stopivši iz učiteljskega postarajo, mi jim moramo dati priložnost, nabrati si praktične skušnje. Znabiti bo pomagala kaka poznejša reforma, za sedaj je malo upanja o pomoči. (Lepa tolažba! Op. ur.) Željo po praktičnem in kmetskem potrebam primerno urejenem pouku, priznajmo javno, ovirajo naša berila (Lesebücher), dalje nam delajo napotje mladi učitelji, ki ne vedo kaj početi s temi berili, ker jim primanjkuje praktične skušnje in ker se držijo na neki teoretični višini. (Odobranje.)

To Palla-tovo obtožbo bomo si dobro zapomnili; večkrat se je to tudi že od naše strani poudarjalo, a vedno smo povzročili krik v Izraelu. Zdaj, ko je pa g. Palla sam to javno povedal v deželni zbornici — molčijo vsi.

Radi šolskih homatij v Tinjah je odgovoril g. Palla sledeče: „Tinj so hudi kraj; Grafenauer je omenjen slučaj (namreč radi „abecednika“) podtaknil prav za prav tamošnjemu drugemu učitelju, Pavlu Kulnig. Je li ta vodilni duh šole, tega ne vem, a istina je, da je za 100% bolj nadarjen kakor nadučitelj Stotz in tudi značajnejši od nadučitelja. (Čuden mož, pojdimo gledat ga! Op. ur.) — Je li dobil Kulnig odbornike krajnega šolskega sveta na limanice, da so pritrdili k premembi učne knjige, tega za sedaj ne vem. Mogoče je vse! — Dalje razpravlja gosp. Palla o notranji jezikovni upravi te šole ter nadaljuje: „Proti premembi je remonstriralo neko število Tinjčanov (g. Palla, bilo jih je nad 80%; je za Vas to kaj tako malo število? Op. ur.) seveda pod vodstvom tinjskega prošta (kakor bi

v službi osivel duhovnik ne imel toliko pravice, kakor pa kak Palla-tov „Grünschnäbel“. Op. ur.) Deželni šolski svet je vzel to na znanje (kako milostljivo! Ali se je tudi že kaj zgodilo v tej važni zadevi? Op. ur.) in naročil okrajnemu šolskemu svetu po natančni inšpekciji dognati, ali raba nemškega abecednika ovira pouk in njegov napredek ali ne. Če se dokaže kaka ovira, tedaj se bode razveljavil odlok, s katerim se je dovolila raba nemškega abecednika in (Prešernov) abecednik stopi v porabo. In če bi dal okrajni šolski svet v Velikovem nejasno poročilo (lep kompliment! Op. ur.) ali predolgo dal na se čakati, tedaj bodem se sam napotil tja, konstatiral pomanjkljivosti ter zasljal ljudi.“ — Iz teh besedi vidimo, kako hiter je visoki c. k. deželni šolski svet, če se gre za to, ustreči nemškemu Wodanu, kako kasen pa je, ko bi imel vreči Slovincem košček njihove pravice. Mi mislimo, da kaj posebnega ni pričakovati niti pod terorizmom nemških nacijonalcev stoječega okrajnega šolskega sveta niti od g. Palla-ta, ki ima pri vsaki priložnosti polna usta sladkih besedi. Vederemo!

Zadnja šolska debata nam je zopet pokazala, kakšno stališče zastopa proti nam šolska oblast: ni ji dosti, oropati nas dragocenega biseru našega materinega jezika in s sredstvom, katero mora kmet plačevati in vzdrževati, namreč s šolo, temveč ona hoče kot ponižna služkinja prostozidarskih nakan po vzorih na Francoskem vzeti mladini tudi vero. In naša visoka c. k. vlada k vsemu temu kima! Radovedni smo le, si je li zastopnik vlade na Koroškem, g. baron Hein, zapomnil besede našega poslanca v zadnji šolski debati ali ne. Gosp. Grafenauer je rekel: „Palla se boji, da bi se šola pri uvedbi berila primerne našim razmeram, ne zdrobila v male kosce; a jaz pa vprašam: Se li ne zdrobi enota postav v male kose, če je družba „Freie Schule“ v stanu, sedanjo šolsko postavo zdrobiti v kose?“ Visoka vlada, ne pozabi, kaj ti je rekel preprost kmet, rokodelc, ki se sicer ne oblači v črn frak ter se ti klanja s cilindrom v roki, a v prsih ima za Avstrijo vneto srce: obrni vso svojo pozornost na delovanje tega društva; kajti ni vse zlato, kar se blišči, in ne vse resnica, kar se v takem društvu govori. G. krajni šolski nadzornik Moro je imenoval sedanjo šolsko postavo biser v kroni Habsburžanov. Če se začne na

tem biseru vrtati, tedaj bi si lahko začeli domišljevati možje, ki so poklicani visoko ceniti sedanjo postavo, da vendar niso vsi biseri v habsburški kroni pristni. Iz dejstev, da pristopajo k temu društvu „Freie Schule“ posebno radi tudi c. k. uradniki, se nam vidi, da se naš g. deželni šef ne zanima toliko za delovanje tega društva proti katoliški cerkvi, in s tem tudi proti naši slavni katoliški Avstriji, kakor pa za naše — slovenske matrike.

Prošt Lambert Einspieler †.

Ob bridki izgubi prezaslužnega družbenega predsednika je odbor družbe sv. Mohorja došlo premnogo sožalnic, ustmeno in pismeno. Ustmeno je svoje sožalje med mnogimi drugimi posebno srčno izrazil prevzr. knez in škof dr. J. Kahn. Pismene sožalnice objavljamo v sledečem:

Bonn ob Renu. Slavnemu odboru družbe sv. Mohorja izrekava tem potom svoje najiskrenejše sožalje ob bridki izgubi nenadomestljivega prvemestnika in blagega rodoljuba, mil. g. prošta Lamberta Einspielerja. — Ko nam je došla prva pretresujoča vest o smrti blagega g. prošta, bila nisva nič manj iznenadena, kakor Vi vsi, kajti vse bi bila prej pričakovala, kakor tako naglo izgubo tistega, ki je blagoslovil najino še tako mlado zakonsko zvezo. A pred neopovrnim dejstvom se mora ukloniti vsaka človeška sila in tako tudi nam nič ne ostane drugega, kakor da ohranimo blagemu možu trajen in zaslužen spomin v svojih srcih. O njegovih občekoristnih delih bo govorila žalostna zgodovina slovenskega naroda vsikdar z gorkim ponosom; nam pa, ki smo mu stali bližje, mora ostati kot prijatelj in v mnogem oziru tudi kot skrben svetovalec nepozaben. Tudi na tujih tleh rosi solza ginjenja za blagim možem, ki je nosil v svojem srcu najplemenitejšo ljubezen do ponosne hčerke svojih prednikov, do veličastne družbe sv. Mohorja. Blag mu spomin! Dr. J. R. Kušej in soproga.

Bosniška Gradiška. K veliki izgubi vsled smrti milostljivega gospoda Lamberta Einspielerja, zaslužnega predsednika družbe sv. Mohorja itd., izrekam slavnemu odboru svoje najiskrenejše sožalje.

Franjo Dular, dosmrtni ud in poverjenik.

Celje. O priliki nenadomestne izgube vsled smrti prezaslužnega gosp. Lamberta Einspielerja izreka družbi sv. Mohorja odkritosrečno sožalje

dr. Juro Hrašovec, odvetnik in deželni poslanec.

Celovec. Podpisana podružnica ljubljanske kreditne banke v Celovcu dovoljuje si izraziti na izgubi, katere je zadela slavno družbo s smrtjo velezaslužnega predsednika, stolnega prošta, milostljivega gospoda Lamberta Einspielerja, svoje najgloblje sožalje. Z odličnim spoštovanjem

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Celovec. Moje srčno sožalje ob izgubi tako visokocastitega gospoda. Jos. Vovk.

Podlistek.

Pod belo suknjo.

Par žalostnih in veselih iz vojaškega življenja — napisal Josip Bekš.

3. Prvi tedni.

Kako bom soldat,
sem fantič premlad,
ne morem še puške zmagvat.
Narodna.

„Dobro jutro, mladi fantje, avf!“

Hreščeč in zapovedljiv je bil ta glas. Pa tudi nekaj prijaznosti, nekaj miline je bilo v njem, vsaj v besedah — da bi dejal.

Dobro jutro, mladi fantje — kakor bi jih hotel pobožati, češ: dobro jutro, samo dobro jutro vam želim in sladkega počitka, spite še lahko dalje. Ali pa: dobro jutro, Lenica, kadar je prišla na studenec po vode — ah.

„Avf — kaj se vam ne poljubi, kaj mislite, da ste doma?“

Po sobi je zaropotalo, odeje so zašumele, postelje so zajecale.

Avf — Lukcu je bila beseda znana; tako nekako je prigovarjal doma konju, kadar je hotel, da vzdigne nogo.

Stali so kakor ukopani, vsak ob svoji slamnici, pri mizi pa je stal vojak s čako na glavi in bajonet je imel opasan.

„Za danes naj bo, drugič vstanete na komando ena, dve — boste že videli —“

Lukec se je počasi oblačil in hitro mislil: zlomka, saj nima nobene zvezde pod vratom, pa tako zapoveduje, čako imam pa tudi že jaz. Vendar je hotel ostati miren in počakati, kaj prinese čas.

Hlače je moral sleči in znova obleči, ker ni mislil nanje in zato hlačnic ni preobrnil.

„— pregane se od obeh poprečnih strani do srede — tako — zloži — tanjša ravno tako, rjuhi tudi, a paziti se mora, da odreže natančno vse skupaj rob blazine, to se pravi, da ni ena odeja daljša ali širja kakor blazina“ — tako jim je razkladal strogi budilec in zgibal posteljno opravo.

V dobri uri so bili z urejevanjem slammic gotovi. Ura je bila šele pet, jutra še od nikoder.

Pod stropom je plapolala svetiljka — počasi, žalostno; zmanjkovalo ji je olja.

In Lukcu se je zazdelo vse tako neskončno žalostno. Misli je, da bi se zasmilil v tem trenutku celo Robasovi Lenici. Roke bi mu dela krog vratu in solze bi mu otrla iz lic — ah, kako lahko bi mu bilo potem pri srcu. Samo da bi jo imel pri sebi. Pisati ji hoče; danes še ne, jutri tudi morda ne, drug teden — kadar bo več časa. In kakor, da ne čita pisma že sedaj, bi se mu zdelo vse zamujeno. Videti bi ga morala, pisati se ne da tako.

Smoležev Miha, ki je sedel v drugem koncu sobe na lepo počrtnjenem kovčegu ni mislil veliko. Zdelo se mu je prijetno, vsaj za ta hip; pridno je mašil klobaso s kruhom in celo bal se je, da bi po sobi preveč ne zadišalo. Vedel je, da imajo njegovi tovariši poleg občutljivega nosa,

tudi zdrave zobe. Še celih osem klobas je imel v kovčegu in načeto gnjat. Kadar zmanjka, pa dobi drugo — ej, se bo že živelo.

Krtače so pele že tretjič žalostno pesem, in še vedno je bil kak madež v hlačah, v suknji. Vraga, iz stare obleke še nikdo ni napravil nove, a pri vojaki — pravijo — je tudi kaj takega mogoče. In tisti-le „frajtar“, ki smrči ob Lukčevi postelji! Nazarensko mora biti siten, si je mislil Lukec in drgnil s krtačo. Že tak obraz ima, kadar spi — morda imajo vsi frajtarji take obraze — Ustrašil se je bil te misli in ljubše bi mu bilo, da bi se mu nikdar ne ukresala. Kako lepo bi bilo imeti na vsaki strani zvezdo, da bi jo človek lahko potipal, vseh šest rogljev bi lahko potipal — ej —! Lukec bi se ne branil zvezde.

„Gospod frajtar“ bi mu rekli in salutirali bi mu že drugi. In Lenica — če ga ni ljubila nikdar, zdaj bi ga morala, na vsaki strani eno — „gospoda frajtarja“.

In zazdelo se mu je naenkrat, da ima tisti frajtar, ki smrči ob njegovi postelji, čisto navaden obraz. Nič bolj hudega nima kot drugi, če ne celo dostojanstvenejši. Sramoval se je prve misli in zbal ob enem: Kaj če bi se „gospod frajtar“ vzdramil in bi mu čitali misel z obraza? Krtača bi mu padla iz rok, in nezavest bi ne bila daleč.

Miha se ni dosti brigal za okolico in madeže na obleki. Použil je prvo klobaso pri vojaki in mislil je, da je s tem dovršil tudi svojo prvo nalogo dovolj častno.

— Če ne gre, ne gre, če nače, pa nače — si je mislil in odložil krtačo. Preštel je še en-

Dunaj. Slovenskemu Korotanu ob bridki izgubi iskreno sožalje. Slava spominu Lamberta Einspielerja.

„Slovanska zveza“, dr. Šušteršič.

Dunaj. Moje srčno sožalje!

Jos. Stritar, c. k. profesor v pok.,
vitez Franc-Jozefovega reda.

Dunaj. Ob smrti mil. gospoda stolnega prosta izražamo svoje najsrčnejše sožalje. Ellissen, papirnica.

Gorica. Prisrčno sožalje izražam zaradi bridke izgube za cerkev in narod povodom smrti velezaslužnega g. Lamberta Einspielerja. Bog mu daj večni mir in pokoj!
Dr. Fr. Sedej, knez in nadškof.

Gorica. Potrtega srca izrazim odobro družbe sv. Mohorja svoje najiskrenejše sožalje zaradi smrti milostljivega g. Lamberta Einspielerja. Ne morem povedati, kako obžalujem izgubo tega prezaslužnega moža. Z največjim spoštovanjem
grof Christalnigg, c. i. k. komornik.

Gradec. V svojem in v imenu vseh Mohorjanov v Gradcu izražam najgorkejšo sožalje ob smrti našega nenadomestljivega predsednika družbe sv. Mohorja. Naj v miru počiva!
Franc Hrašovec, kot poverjenik.

Gradec. Na izgubi predsednika izrekajo srčno sožalje graški Korošci.
Dr. Arnejc.

Ljubljana. Družbi sv. Mohorja najgloblje sožaljenje ob bridki in nenadni izgubi zaslužnega gosp. Einspielerja.
Slovenska Matica.

Ljubljana. Zgubo neutrudljivega predsednika Vašega globoko obžalujem. Velepoštovanjem Iv. Hribar, župan.

Ljubljana. Fr. S. Povše, deželni odbornik, izreka svoje iskreno sožalje povodom smrti milostljivega gospoda prelata — predsednika družbinega. Slaven mu spomin in Bog plačaj mu obilo, kar je preblagi domoljub in gospod storil Bogu v čast, domovini v prid.

Ljubljana. Ob bridki, nanagli izgubi veleč. gosp. Lamberta Einspielerja izrekam slavnemu odboru moje srčno sožalje. Najodličnejšim spoštovanjem Dr. Ivan Tavčar.

Ljubljana. Povodom nepričakovane smrti prezaslužnega in nepozabljivega našega predsednika, prečastitega gospoda prosta Lamberta Einspielerja podpisani izreka svoje največje sožalje ter prosi, da bi slavni odbor isto blagovolil na znanje vzeti. Bog nam daj vrednega naslednika, ki bo družbo sv. Mohorja znal ubraniti vsake nevihte ter ji pomagati do trajnega in uspešnega delovanja v prihodnosti. S to željo beleži z odličnim spoštovanjem slavnemu odboru vdani
prof. Josip Starč.

Maribor. Povodom bridke izgube, katera je zadela slavno družbo sv. Mohorja in vse Slovenstvo vsled smrti preblagega gospoda predsednika, izreka stolni kapitel lavantinski svoje najsrčnejše sožalje.

Stolni kapitel lavantinski.

Maribor. Najglobokejše sožalje na neprecenljivi izgubi izreka
zavod šolskih sester.

Maribor. Moje prisrčno sožalje ob prebridki izgubi mnogozaslužnega predsednika Lamberta Einspielerja. Naj v miru počiva!
Janez Majciger.

Šmartno pri Litiji. Silno me je pretresla vest o nenadni smrti milostnega g. prosta Einspielerja. In zdaj še Ti! Kako se krči število delavnih, zanesljivih rodoljubov, posebno onih, ki tihemu potoku enako napajajo slovensko zemljo s svojim plodnosnim delovanjem. Kako bridek udarec za koroške rodoljube, ki so zgrubili tako skušenega boritelja. Kak udarec za vso Slovenijo, ko jej je odvzet načelnik najlepše organizacije — družbe sv. Mohorja, v kateri se zrcali čisti značaj slovenskega naroda; kateri značaj je odseval tudi v dišnem Lambertu Einspielerju — vrednem nasledniku svojega prvoboritelja Andreja. Dobri Bog naj poplača dišnemu pokojniku ves trud za naš narod! Pokoj blagi duši! Slavni odbor naj blagovoli moje iskreno sožalje, drag in ljubezniv znanec mi je bil pokojni dostojanstvenik, s tem vzeti na znanje. A tudi v imenu vse duhovščine litijske dekanije izrekam globoko sočutje. Z najodličnejšim spoštovanjem, slavnemu odboru zvesto vdani slovenski brat
Anton Žlogar, dekan.

Trst. Moje globoko sožalje na izgubi velezaslužnega blagega g. predsednika. Bog Vas tolaži! Bog Vam daj enakega naslednika.

Prof. Jak. Gomilšak, konsist. svetnik.

Zagreb. Povodom velikog gubitka, koji je smrću Einspielerovom zadeseo družbu i koroške Slovence, kliče: „Slava zaslužnomu predsjedniku i uzornomu rodoljubi“
„Društvo sv. Jeronima.“

krat vse klobase, in ko se je prepričal o njih polnoštevilnosti, vtaknil za vsako silo še eno v žep ter kovčeg zopet skrbno zatvoril.

Na straži so trobili dan.

Lukec je vzdihnil. Črez tisočkrat bo še čul te glasove: v ušesa mu bodo zrastle, srce jih bo polno. In za dnevno stražo — kot da bi kdo zaklical z obupnim glasom in zadnjo močjo, kar je še ima, na pomoč:

„Gvêr gerâ-âvs!“

Spogledovali so se in ugibali med seboj, kje bi utegnili goreti, dokler sobni načelnik, ki se je med tem časom tudi že dvignil z ležišča, ni storil svoje dolžnosti in jim pojasnil običajnih ceremonij pred trobljenjem „k molitvi“.

„En mož!“

Vsi so stali in gledali na sobnega načelnika, ki je stal v kotu z neprižgano cigareto.

Zopet je bilo treba pojasniti. In fantje so prebito razumevali. Po preteku par ur so skakali kot nori črez klopi in postelje, da so se podvžali prižigati cigareto.

Lukec je srebal črno kavo z vidno zadovoljnostjo. Ujel se je večkrat z Mihovimi očmi češ: doma so peli za zajutrek žganjci z zeljem, kâ-li?

Miha pa mu niti v mislih ni dosti odgovarjal, dasi ga je predobro razumel. Izpraznil je naglo svojo golido in gledal po drugih, ki so bile še polne.

Po zajutreku so se šli prvič vojake.

* Na naš slovenski jezik bi se nekako preložilo: „Pod puške!“

Zagreb. Duboko raztužen viešću o smrti Vašeg dičnog predsjednika, presvietlog gospodina Lamberta Einspielerja, molim Vas, da izvolite primiti izraz mog najiskrenijeg sauečešća. Sa odličnim štovanjem

Dr. Amruš, načelnik grada.

Koroške novice.

C. k. nepristranost na Koroškem. C. k. nepristranost pri nas je enaka strahu, kakor pravi o njem narodni pregovor: v sredi je prazna, okrog kraja je pa nič ni, to je, c. k. nepristranosti, c. k. pravičnosti ni več, ako se gre za Slovence. Slovenec je tista reva, ki mora požreti vse, kar mu založijo nemški nacijonalci, in niti ganiti se ne sme, kajti sicer padejo po njem z vsemi mogočimi batinami, ki so na razpolago tem nepristrancem. Kako naravnost nesramno se prezirajo v postavah utemeljene pravice Slovencev na Koroškem, kaže najjasnejše odlok davčne oblasti v Beljaku, na katerem je podpisan oni slavni, nepristranski, c. k. okrajni glavar Schuster, ki ga je celo nekaj slovenskih občin imenovalo častnim občanom. Gre se namreč za menda „veleizdajsko“ zahtevo slovenske občine Logavas, da naj se ji pošljejo za napoved dohodninskega davka **dvojezične** tiskovine. Odlok se glasi v prevodu:

„Beljak, dne 28. dec. 1905. Št. 7756/dav. Občinskemu predstojništvu v Logivasi. Reševaje tamkajšnje poročilo z dne 26. t. m., št. 1315, se naznanja občinskemu predstojništvu, da podpisana davčna oblast upravičeno dvomi (!), da zahtevajo razun posestnika Janeza Bachmeierja vse stranke tamošnje občine tiskovine z **nemško-slovenskim** (Bog nas obvaruj † † † — uredništvo za g. Schusterja) besedilom, ker je iz izpolnitve večjega dela zapisnika občanov razvidno, da so dotične stranke popolnoma zmožne nemškega jezika (aha!), o čemur posebno svedočijo z nemškimi (!) črkami pristavljeni podpisi. (G. Schuster, kaj pravite, jezik Culukafrov se piše z istimi črkami, s katerimi se tudi Vi podpisujete. — Tiskarski skrat.)

Ne more se torej v predležečem slučaju govoriti o upravičeni zahtevi po nemško-slovenskem besedilu, kakor zahteva občina, da se v bodoče pri vsakem uradnem poslu upošteva. Davčna oblast mora temveč zahtevati, da občinsko predstojništvo v vseh slučajih, ko dobijo tamošnje stranke dvojezične tiskovine, **predloži seznamek**, v katerem je želja vsake posamezne stranke po dvojezičnem besedilu potrjena s strankinim podpisom!

Ker tega potrdila ni, se naroča občinskemu predstojništvu, da ga predloži v teku 8 dni.

Schuster l. r.“

Tako torej! Ali je mogoče še najti kako c. k. poleno, da bi se vrglo slovenski občini pod noge? Ali je mogoče, najti še kje kak kol, da bi se udarilo z njim po Slovenceh? Zato, ker občine na svoje lastne stroške in v svojo izgubo opravljajo posle c. k. uradov, zato naj bi se jim pa delale take sitnosti! Ali so c. k. oblasti zato tu, da v svoji c. k. mogočnosti in brezobzirnosti teptajo najpreprostejše pravice slovenskih občin, slovenskih davkoplačevalcev!! Da, plačevati,

Po velikosti so se postavili, drug poleg drugega. Sobni načelnik, korporal, pa je hodil pred vrsto in popravljal ovratnike, suknjo — in komandiral različne okrete. Vsak se je seveda obrnil, kakor mu je bilo ugodneje, tako da je bil potreben marsikak potegljaj korporalov z roko. Nedostatkov je bilo dovolj.

V obleki je bilo namreč še dovolj maščobe iz prešlih let, in dasi je bil pipec kos svoji nalogi v polni meri, se je vendar še dala iztisniti kaka okusno-dišeča kapljica.

Tudi krojači niso bili vsi, kar jih je prišlo v to sobo. Menda samo eden. Vendar so bili šivi na záplatah vse preširoki in presurovi, zašito bi moralo biti tako, da bi ne našel šiva niti z lučjo. Kaj se hoče — rekrut je rekrut, raztrgan in zamazan.

Tisti frajtar je ravnokar stopil pred Lukea. Lukeu se je to strašno dopadlo in hotel bi, da bi ostal nekaj časa pred njim, toliko vsaj, da bi se mu Bog ve zakaj zahvalil — da bi ga makari poljubil, tega frajtarja, tega gospoda frajtarja.

(Dalje sledi.)

Slovinci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosarnske ulice številka 7.

Kupujte národní kolek!

dokler ne izgine zadnji rep iz hleva, dokler ne gremo beračit, to smemo Slovenci! Svojo kri prelivati za našo ljubo, dobro, pravično Avstrijo, to smemo, a da bi za svoj davek, svoje krvavo zaslužene beliče, ki romajo v nenasitljive državne blagajne, imeli vsaj to pravico, da smemo pri tem rabiti svoj materni jezik, ne, tega pa ne, kajti plačaj le, plačaj, pa drži svoj „bindišarski“ jezik za zobmi!

Koroški Slovenci! Slovenske občine! Ali ne bodele končno vendarle enkrat izprevideli, kam vas vodi vaša res samoubojska pripustljivost! Tlačijo vas, teptajo vas, zaničujejo vas, s pestmi vam bijejo v obraz, a vi? Vi to ponižno prenašate, ponižno trpite, da vas vlečejo kakor ovco v mesnico.

Naši župani niso sluge okrajnih glavarjev, zato bodo delali, kar je njihova postavna dolžnost, ne pa, kar si kje izmislijo naši narodni nasprotniki, noseči slučajno naslov c. k. uradnikov. Za tako brezprimerno preziranje naših pravic je le en odgovor: Oko za oko, zob za zob, klin s klinom. Ve slovenske občine, ki se trudite in mučite v prenešenem delokrogu za cesarsko-kraljeve, vas na tak način prezirajoče oblasti, **vrnite jim to!** Nihče vam ne more nič, ako odklonite delo v prenešenem delokrogu, katero opravljate zastonj. To bo najboljši odgovor na take dopise, kakor je zgornji. Ako to storite, jih bo kmalu minila volja prezirati vas.

Tistim slovenskim občinam pa, katere so „Slovincem tako naklonjenega“ c. k. okrajnega glavarja Schusterja imenovala častnim občanom, pa svetujemo, da se za ta svoj domoljubni čin krepko namažejo z leskovim oljem!

Predpustna veselica. Kakor smo že poročali, priredi narodna čitalnica v Celovcu letos svojo predpustno veselico v sredo, dne 21. t. m. Izpočetka je bila namenjena veselica na 14. t. m., ali vsled smrti vsem koroškim Slovincem nepozabnega Lamberta Einspielerja se je prestavila veselica na 21. t. m. Mislilo se je že na to, da bi se veselica iz omenjenega vzroka popolnoma opustila, ali na mnogobrojne želje vnanjih rodoljubov, posebno pa zato, ker ima veselica strogo naroden značaj, ker je ta veselica edina skupna večja veselica vseh koroških Slovencev, se je odbor čitalnice izrekel za to, da se veselica vrši. In kako tudi ne! Saj se na tej veselici vendar tako lepo pokaže značaj koroških Slovencev, njihova edinstvo, njihovo dobro razporazumljenje med seboj. Tu ni nikakega razločka med raznimi stanovi, tu ni onih prepadov, ki drugje ločijo Slovence, tu smo vsi edini. Prepričani smo torej, da bo udeležba pri naši predpustni veselici letos zopet taka, kakor druga leta. Veselični odbor je poskrbel za to, da bo vsak udeleženec našel dovolj zabave. Vojaška godba slovenskega polka št. 17 bo svirala slovenske in slovanske komade, slovensko petje bo razveseljevalo udeležnike in poskočna mladina se bo vrtela, kolikor ji bo drago. Za one, katerim ni za ples, bo tudi poskrbljeno, da se ne bodo dolgočasili. V predvorani bo sviralo tamburaško društvo „Biser-nica“, poskrbljeno bo za to, da se želodec ne bo mogel pritoževati. Vstopnina znaša 1 K za osebo. Ker bodo vstopnice kolekovane z narodnim kolekom, se vstopnina podraži za 2 beliča. Lepo opremljena vabila so se že razposlala. Ako bi kdo pomotoma ne bi bil dobil vabila, prosimo, da ga reklamira pri uredništvu našega lista. Sicer pa je vstop takointako prost vsakemu poštenemu Slovencu, in kdor ni dobil vabila, naj se smatra tem potom za povabljenega. Maskam je vstop dovoljen le proti legitimaciji, sploh se ne želi, da bi se udeležniki maskirali, pač pa je obča želja, da bi se Slovenke pokazale v čim največjem številu v narodni noši. — Poleg druge zabave je na sporedu tudi šaljiva pošta, lepотно tekmovalstvo in druge take stvari, ki bodo gotovo mnogo doprinesle k boljši zabavi. Koroški Slovenci! Pridite torej v sredo dne 21. t. m. v čim največjem številu v naše središče, pridite vi ponosni Zilani in brdke Zilanke, vi kremeniti Rožani in Rožanke in vi krepki sinovi in hčerke slovenskega naroda od podnožja starodavne Pece, da se povesele v središču koroške Slovenske, da zopet potrdite resnico, da so koroški Slovenci enih misli, enih želja. Pridite in ne bo vam žal, kajti prepričani smo, da se bodele zadovoljni vračali v svoje domove, v svesti si, da ste preživeli v bratskem krogu lep večer!

Celovec. (Največji reveži!) Največji reveži na svetu so državni uradniki. Zato so se oglasili v Celovcu dne 4. februarja in prosili bogato teto, ki se imenuje država, da jim kmalu pomaga. Ker je šele par let minulo, kar se je tem ljudem plača zvišala za 24.000.000 kron, a že so se časi tako premenili, da ne morejo več biti zadovoljni. Tirjali so, da se jim čas službe skrajša od 40 na 35 let, da smejo po minolih 35 letih s polno plačo stopiti v pokoj. Državni urad-

nik ima pravico tirjati, da mu ne bo treba do zadnjega vzdihati delati; potem so tirjali, da se jim zviša pokojnina, in da se jim v sedmih obrokih zvišava plača, ne da bi avancirali, t. j. tudi brez višje službe. Gospoda se nam smili — a še bolj se nam smilijo tisti, ki nimajo nobene pokojnine, ki delajo tudi do zadnjega vzdihati, ki pa ne vedo, bodo li v starosti jedli svoj kruh, ali bodo uživali javno dobrodelnico po hiralnicah. Le-ti gospodje vedo le, da imajo pravico od države kaj tirjati, na svojo dolžnost pa so pozabili. In to je delati za Avstrijo v blagor ljudstva, ne pa razdirati Avstrije, tlačiti slovensko ljudstvo in jemati ljudem versko prepričanje.

Doberniki se je naveličali. Pri uradniškem shodu v Celovcu dejal je g. Doberniki: „Stara zbornica ne bo več dosti kaj delala, kaj pa nam nova, na širši podlagi zgrajena, prinese, ve ljubi Bog! tega nikdo ne more poprej povedati. Jaz si želim, da ne pridem več v novi državni zbor, in da se najde druga več, ki mi odvzame težo, katero nosim že deset let.“ Revez! Slovenec, ki je šel služiti sovražnikom svojega materinega jezika in svoje vere! Deset in več let že delaš in zdaj? Zgubljeni sin zapustil je očeta in šel svinje past v tujo deželo, tam se je hotel razveseliti o krmi svinj — a ni mu teknila! Obžalujemo človeka, ki mora v starosti spoznati, da si je življenja pot zgrešil, a tako se godi vsem, ki pozabijo da je človeka dolžnost, služiti Bogu in bližnjemu; najbližji pa je nam naš lastni narod.

Celovec. (Nevarno je v cerkev hoditi.) Dostikrat smo ugibali, zakaj li je učitelj tak redkokejad v cerkev; bojé se je večinoma, kakor rogati — križa. Koroški učiteljski list nam daje pojasnilo: Davica je velika nevarnost za mladino, in kadar se kje pojavi, naj bi se otroci ne shajali z drugimi, ki so doma v bolnikovi hiši. Posebna nevarnost, piše list, je cerkev! Otroci iz hiš, kjer so bolniki, ne smejo v šolo, cerkev je pa vsakomur odprta, in se otroci še silijo k šolski maši. Taka uredba je enostranska in vse delovanje zoper nalezljive bolezni je zastoj! Bravši te vrstice smo si pa mislili, da v mestih in predmestjih gre tudi več ljudi v gostilno kakor v cerkev! Zakaj pa teh učitelji ne žele zapreti? In opomniti moramo gospode na njihove protislovenske veselice, ki so se lani vršile v Vrbi vzlic razširjenemu legarju. Ali tam ni bilo nevarnosti. Zdaj pa se naj cerkve zapro, da ne bo kak otrok obolel, in da bodo učitelji vsaj z mirno vestjo ob nedeljah šli na sprehod mesto k službi božji.

Duhovniške in cerkvene stvari. Do 20. marca t. l. je razpisana: 1. stolna prostija; 2. stolna dekanija, 3. stolni školastikat; 4. navadna stolna korarska prebenda. Za prvo dostojanstvo se morajo prošnje vložiti na apostolsko stolico v Rimu, za drugi dve in za korarsko prebendo pa na Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo. — G. Iv. Dragasnik, provizor v Apačah, je premeščen kot provizor v Tinje. Tamošnji kapelan, gosp. Ivan Dolinar, je premeščen za kapelana v Šmarjeto v Spodnjem Rožu. Župnija v Apačah se bo oskrbovala iz Šmarjete. — Za župnijo Kellerberg je prezentiran tamošnji provizor g. Josip Ebert. — Za dekanjskega svetovalca v breškem okraju je izvoljen in potrjen g. Janez Pirker, kanonik v Brežah.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Za »Narodno šolo« v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Lovro Koban v Kotmarivasi 4 krone. Andrej Vidman v Sl. Plajbergu 5. Zdravko Laušekar v Sl. Plajbergu 1. Franc Bergman, župnik v Št. Lenartu, 100. Einspieler Val., Sramšečnik 8. M. Šlaher v Rožeku 1. Neimenovana iz Rožeka 1. J. Hedenik-Možar na Golšovem 5. Dr. B. Ipavec 3. Iz nabiralnika pri Korajmanu 20. Ant. Kovačič, nadučitelj v pok., 10. Korbič Boštjan, nadučitelj v pok., 2. Iz nabiralnika v »Narodnem domu« 20. Naroden fant iz Škocjana z geslom: »Za domovino trud in kri, Slovenski narod naj živi!« zbirko 50 kron, katero so darovali: Lovrenc Zilan in neimenovan po 5 kron, Ražun B. 6, Ražun M. 10, Jan. Zilan, Tom. Serajnik, Jož. Povoden, Karol Peteln, Alb. Novak, Martin Holcer in Mojeika Miler po 3, A. Laher, J. Pirovc, J. Krajnc, Peter Povoden, J. Picej, trije neimenovani in Franc Slugovc po 1 krono. Prisrčna hvala vsem darovalcem! Matej Ražun, župnik.

Gozdanje. Z začetkom novega leta si je naše društvo uredilo društveno knjižnico. Ali manjka nam še knjig. Zatorej se obračamo do vseh č. g. duhovnikov in drugih gospodov, kakor do vseh tistih društev, katera imajo preveč knjig — kakor smo dne 4. kimovca 1905 slišali v Mariboru, ima društvo v Gorici toliko knjig, da so jih morali voziti, — s prošnjo, da nam jih

blagohotno pošljejo. Poštino plača društvo. Komur je kaj mar za društveno delo, bo gotovo nam poslal kakšen dar, ki ga z največjim veseljem prejmemo, kajti hud imamo boj tukaj na narodni meji. Naslov: Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico. Pošta Vrba ob jezeru. Koroško. Odbor.

Dholica. (Kako nemški učitelji slovenske otroke poučujejo?) Pri nas je šola že od leta 1867 popolnoma nemška, otroci pa so zgolj Slovenci. Učitelji so kajpada „pristni“ Nemci, samo šolski vodja je Slovenec, a tudi ta ne govori v šoli nič slovensko, ker se boji za petletnice. Če vprašaš: kako pa potem v šoli poučujejo, da otrokom-začetnikom vsaj nekatere nemške besede vcepijo v glavo? Glej, če psičku kličeš: „kumher, kumher!“ in mu obenem z rokami kažeš, bo prej ali slej vendar le prišel, in če to večkrat ponoviš, bo psiček to besedo tudi razumel. Če pa slovenskim otrokom večkrat zakličeš: „Marš hinein!“ in jim obenem z rokami zažugaš, bodo pač tudi ubogali, in verjami, ena pristna nemška beseda tiči takoj v slovenskih možganih. In kjer kazanje z rokami ne koristi več, imajo učitelji na razpolago razne stenske karte, na katerih je mnogo najrazličnejših podob. Hoče učitelj otrokom v glavo vcepiti kako nemško besedo, na pr.: der Hase, tedaj vzame karto, kjer je naslikan zajec ter jim najmanj 50krat zakriči: „Dos is der haze“, ne da bi jim enkrat rekel: to je zajec; Bog ne daj, če bi nemško besedo enkrat pravilno prestavil. In tako gre naprej. Če slovenskim otrokom vsak drugi dan eno „nemško“ besedo (na pr. tok, kutnmt, fithot itd.) vtepe v glavo, potem že dobi pohvalo. Tekom let si seveda prilastijo šolarji še nekaterih drugih besed, katere jim prav dobro služijo, zlasti kadar občujejo z našo „nemčursko hospodo“, bodisi pri kakem „Feuerwehrkränzchen“, „südmark“, „šulferajn“, ali razumejo teh besed navadno ne, razun, če jih jim starši doma razložijo, kako se ta ali druga beseda po slovensko pravi. Da, lahko rečemo, da ga ni šolarja, ki bi znal kako pismo pravilno napisati, in ne brez prepričanja je vprašal celovski g. sodnik: „Ali dholški otroci nič ne znajo nemško?“ (Otroci so bili iz 4. razreda.) In po tem kopitu se poučuje ne samo v naši palači, temveč tudi po vseh tistih nemških in dvojezičnih šolah, v katerih hoče naš dobrotljivi šolski oče Palla — tudi krščanski pouk nemški imeti. G. Palla, ako ne verjamete, se lahko prepričate! Morda tudi uganete, kako se tak pouk imenuje! Eden za več.

Vrba. (Res je tako!) V list, ki služi na Koroškem odpadnikom, Vsenemcem in učiteljem, je dne 29. januarja nekdo predlagal, naj bi se opustila šola na Dvoru in združila s trirazrednico v Vrbi. Razlog za združitev je: „na Dvoru so tudi nadarjeni otroci, ki se pa v tamošnji šoli vzgajajo le za hlapce, in vendar bi imeli pravico do boljše izobrazbe.“ V tistem listu zdaj odgovarja nekdo, kažoč, da fantje iz dvorske šole delajo boljše izkušnje za srednje šole, kakor pa otroci iz Vrbe, in da v srednjih šolah delajo zrelostne izpite z dobrim uspehom, med tem ko se otroci iz Vrbe vračajo kot nezmožni domov! Res je tako, Vrbljani, ali njihov dopisnik za liberalni list jo je takrat pošteno skupil! Kmetje, ne mislite, da so nemškutarske šole v naših vaseh, mestih in trgih pot k zveličanju, one vas le ukončavajo ter delajo mladino nezmožno za vsakateri poklic.

Borovlje. Naš „Mir“ je v zadnjem letu nekaterim Borovljancem, seveda samo tistim, ki še niso popolnoma pod „rdečim koutrom“, tako prirastel na srce, da so ga odločno zahtevali po gostilnah, kamor zahajajo in — dobili so ga. Od zdaj se lahko bere v kavarni gospoda Justa in Renkovi, prej Melhiorjevi gostilni. Slovenci, ki po opravkih zahajate v Borovlje, in bi radi znali, kje so naši prijatelji, zapomnite si imena Just in Renko.

Borovlje. Davčni kontrolor, g. Anton Žvan, je službeno prestavljen v trg Obervellach, na njegovo mesto pa pride od ondot trd Nemec, ki še besedice ne zna slovenski. Vse se je zgodilo „aus Dienstesrücksichten“. Kaj ne, kako lepo jo znajo zaviti gospodje. Nazadnje še si mislijo, da je Slovenec tako neumen in jim to verjame. Kaj pa kaj most do Adrije dela?

Borovlje. Klobasarja Lipana je vgriznil šlemcev pes. Mož je čez štiri tedne umrl. Da pa bi smrt ne bila pretežka, so mu prej še izplačali 24 kron za bolečine, psa pa usmrtili.

Čuden štrajk je pri sv. Lenartu v Rutah. Nikdo ne mara biti cerkveni ključar, plajberski župnik pa jim je zato odpovedal tako dolgo službo božjo, dokler se ovčice ne poboljšajo. Res čuden štrajk.

Podljubelj. Prvo letošnje zborovanje našega delavskega društva je bilo navzlic velikemu sneženemu zametu še precej dobro obiskano. Tovariš Job, torej že drugi delavec, ki je nastopil kot

govornik, je v živih besedah kazal na veliko nevarnost, ki preti delavstvu od strani alkohola. Škoda, ki jo alkohol povzroča, je tako velika, je rekel med drugim, da mu ni mogoče govoriti na enkrat o vsem, zato nam danes osveti samo točko „delo in alkohol“. Govoril je gladko in v lepi slovenščini. Takoj se je videlo, da fant veliko bere in da se bo še nekaj lepega izluščilo iz njega. Gospod Arnuš pa je govoril o delavskem gibanju pred letom 1848 na Francoskem, Angleškem in Nemškem, nadalje o organizaciji in agitaciji, in generalnem štrajku. K društvu je pristopilo zopet nekaj novih udov.

Velikovec. Dodatno k zadnjemu poročilu o volitvi v komisijo za osebni dohodninski davek še naznanjamo, da so vsled od naše strani storjenih napak in nesloge zmagali pri tej volitvi skoraj sami nasprotniki, namreč v tretjem razredu gg. Tchas in Michelitsch iz Guštanja, v drugem razredu plem. Metnitz in Girardis iz Pliberka, in v prvem razredu dr. Kulterer in Strauss iz Velikovca.

Velikovec. Tukajšnja zimska kmetijska šola šteje letos samo 12 učencev in tudi te so dobili skupaj šole po agitaciji. To je res obžalovanja vredna prikazen, ker naši kmetijski sinovi potrebujejo strokovne izobrazbe. Krivo temu ni samo dejstvo, ker kmetje vsled velikega pomanjkanja poslov svoje sinove potrebujejo za delo doma, ampak sosebeno nemška brezobzirnost, ker deželni odbor ne pripusti slovenskega poučnega jezika. V deželnem odboru je dr. Lemiš sam priznal, da velikovska zimska kmetijska šola radi tega nosi v sebi smrtno kal, ker se toliko časa mora potratiti z učenjem nemškega jezika, ali da bi se ta ovira odstranila in se slovenski učni jezik vpeljal, tega nemška ošabnost ne pri-pusti. Tako bo tukajšnja kmetijska šola še nadalje hiral, na škodo stvari, ako je ne bodo konečno le opustili.

Velikovec. Mesto venca na krsto prerano umrlega našega narodnega voditelja mil. g. stolnega prošta Lamberta Einspielerja, daroval je tukajšnji slovenski klub 24 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Slava pokojnikovemu spominu!

Št. Rupert pri Velikovcu. V osebi tako naglo umrlega prezaslužnega mil. gosp. stolnega prošta Lamberta Einspielerja je naša „Narodna šola“ zgubila svojega največjega dobrotnika. Ne da se popisati, kako je preblagi pokojnik se zanimal za razvoj naše šole in koliko je za njo žrtvoval. V znak hvaležnosti se je torej na dan njegovega pogreba dne 5. t. m. v tukajšnji šolski kapelici darovala za rajnika dušni pokoj sveta maša zadušnica, pri kateri so bile č. šolske sestre in vse gojenke našega internata navzoče, na osmi dan pogreba, dne 12. t. m., pa se je opravilo v tukajšnji župnijski cerkvi vigilsko opravilo in črna peta sv. maša, pri kateri so bili navzoči vsi otroci naše šole. Preblagega pokojnika bo ohranila naša šola v vednem spominu. Lahka mu zemljica!

Selo pri Žitarivasi. Bil sem na svečnico pri popoldanski službi božji v Žitarivasi in potem stopim z nekim mojim prijateljem v gostilno h Kenšelnu. Ko vstopiva, je bilo tam nekaj gostov — nemškutarjev ali posilincev, med katerimi je bil tudi neki mogočnej iz Kota. Popijeva poldrug liter mošta. Prijatelj odide in jaz tudi takoj za njim. Ko grem skozi Žitarovas proti domu, gledali in smejali so se za menoj. Ogle-dujem se in si mislim, kaj mora neki to biti. Ali vidijo kakega norca, ali kako drugo spako. Ko pridem domov, pa vidijo domači na obleki na hrbtu žensko podobo. Ker sem pač Slovenec, so me hoteli za norca imeti; tisti mogočni posilincevski kmet mi je to spako privoščil. Gospod urednik! Hudo, hudo je zdaj na svetu. Če si Slovenec, se ne smeš ganiti v „Gasthause“, katera sta tukaj v Žitarivasi dva, „gostilne“ pa ni nobene. Saj ne grem velikrat, delaven človek tega ne zmore, ali zdaj se bom ogibal takih „Gasthausov“, kamor zahajajo taki ljudje. Obžalujem pa tudi „Gastbirta“, ki ne zabrani takih šal. Slovenski fant iz Sel pri Žitarivasi.

Št. Jurij na Vinogradih. Topiči so grmeli po Trpecah in v Št. Urhu na Št. Janški gori, ko se je pred kratkim k Prižu v Št. Urh možila 17-letna Amalija Filer, doma iz dobro znane narodne Raderjeve hiše v Trpecah.

Ne bom se možila
na visoke gore.
Ne bom je nosila
na glavci vode.

Te pesmi najbrž ne zna ali je noče znati mlada nevesta, drugače bi se ne možila daleč gori v Št. Urh. Sicer pa bila srečna! Za veseljem pa rada žalost pride. V Št. Urhu in na Trpecah so juckali, na Gosinjah pri Rženjaku pa jokali, ker so zgubili dobro, 79 let staro mater Nežo, katero smo na Št. Blažovo pokopali. Rajna je bila pridna krščanska gospodinja in mati ter

velika dobrotnica ubogih. Iz Gosinjske sta v kratkem zarajžala dva še iz stare korenine, Klokarev oče in Rženjakova mati. Vsakokrat smo imeli slovesne pogrebe ob veliki udeležbi ljudstva, kar gotovo tolaži žalno domače. — Sneg mete, da je veselje. Veselijo se posebno vozniki, ki iz naših voglinskih gora vozijo les proti Velikovcu in Sinčevsi.

Djekše. (O genj.) Dne 6. svečana ob 1. uri po noči je pri posestniku p. d. Pečniku hlev pogorel. Ker je bil hlev lesen, zgorel je do tal. Škoda je precejšnja, ker je tudi posestniku skoraj vse še ne izmlačeno žito in veliko gospodarskega orodja v ognju ostalo. Zgorelo je tudi okoli 70 ovac in en konj; drugi konj pa je ves posmojen. Le brezvetriju in trudu ljudi se je zahvaliti, da hiša in še drugi hlev nista zgorela.

Ruda. (Tatvina.) V nedeljo dne 28. prosinca so našli gospod župnik in ključarja v cerkvi sv. Magdalene na Rudi vtrgano puščico in denar pobran. To ni prvokrat. Že lansko leto meseca vinotoka se je ravno isto zgodilo. Tatu še dosedaj niso zasledili.

Št. Peter na Vašinjah. Nemara ste že slišali, gospod urednik, da se že tudi pri nas snuje dolgo pogrešano slovensko pevsko društvo. Zatorej vas, slovenski mladeniči, kliče dolžnost, da pridno podpirate to društvo, ako se bo v resnici ustanovilo, s tem, da v obilnem številu pristopite. To bi bilo res potrebno. Saj se po vseh krajih že zbirajo mladeniči v skupne zveze in ustanavljajo društva. Zakaj bi pa mi mladeniči iz šentpeterske okolice zaostajali za drugimi? Ne, tega pa ne! Vstopimo v novo življenje in priborimo si omiko in izobrazbo! S tem bomo pokazali svetu, da šentpeterski fantje še nismo zaspali. Zatorej, slovenski mladeniči, prebudite se iz spanja in na noge! Za slovenski narod! Fant iz okolice.

Št. Jurij pri Pliberku. (Znamenje časa.) Dne 2. svečana je bil pogreb rudarja Volbenka Jasarja, ki je umrl v starosti 86 let. Zapustil je vdovo, katera je že tudi nad 80 let stara in reva popolnoma slepa. Bil pa je to prvi novodobni pogreb iz Št. Jurija. Šli so namreč požarni brambovci libuški in ponikevski pokriti pred krsto, med tem ko je ljudstvo zadaj na glas molilo. Pa to, da so imeli s svojimi čakami pokrite glave do pokopališča v Spod. Libučah, bi še ne bilo, pa odkrili se celo še tedaj niso, ko je duhovnik na pokopališču molil za dušni pokoj rajnega. To so pa že obsojali vsi udeležniki pogreba. Ko bi bili ti „fajerberkarji“ nemška gospoda iz mesta, katera seve ne potrebuje Boga v življenju in smrti, saj jim itak Bismark pomaga, da brez božje pomoči pridejo v nebesa, tedaj bi se jim seve mi ne čudili. A ker so pa požarni brambovci sami kmetjski sinovi in kmetje, je pač to nekoliko čudno. Ali pa menda mislijo, da kmetu molitev ni več potrebna? Pač znamenje časa.

Žvabek. Z ozirom na mnoge zasluge, ki si jih je stekel sedanji mil. g. prost dobrolaški za cerkev, šolo in občino, ga je imenovala žvabeška občina častnim občanom. — Častitamo!

Mižica. V nedeljo, dne 28. januarja, je pogorela v Mižici žaga grofa Thurna. Pravijo, da je zažgal menda žagar v jezi, ker se mu je zaradi pijančevanja odreklo delo.

Katoliška Avstrija v Bosni.

Prežalostni dogodek, da je bil nadškof Stadler obsojen, ker je naročil, da se krsti mohamedan Mehmed Sinanovič, da je Sinanovič bil po krstu — odveden v zapor, nas opozarja na bosniški konverzijski red od dne 9. julija 1891, ki je naravnost velikanski škandal. Morda bomo mogli kmalu priimek Avstrije, da je katoliška država, spremeniti — v lutrovisko-mohamedansko!

Dotična uredba določuje (Grazer Volksblatt 4. februarju): „Prestopiti k drugi veri je vsakomur dovoljeno, če je duševno normalen (normaler Geistes- und Gemütszustand vorausgesetzt). Kdor je telesno in duševno dorastel, sme prestopiti tudi, predno je dostileten. Če pa kak interesent trdi, da konvertit ni dostileten, ali da telesno in duševno ni dorastel, ali da ni normalen (wird der normale Geistes- oder Gemütszustand bestritten) — interesentje so verski uslužbeniki, starši, sorodniki, varuhi — se mora vršiti natančna verifikacija pred pričami, izvedeni (Sachverständigen), pred interesenti in oblastjo. Če kdo trdi, da je spreobrnjenec po zvijači, sili ali zmoti zapeljan, okrajna oblast lahko naroči, da se konvertit zapre deset dni na neutralnem kraju (to je, prejšnji mohamedan se tako zapre, da katoliki ne pridejo do njega).

Prestop se tako vrši: Oseba, ki hoče prestopiti k drugi veri, se mora osebno oglašiti pri uslužbeniku vere, kateri je do zdaj pripadala. Verski uslužbenec je pooblaščen, tisto osebo pončiti ter v vsakem oziru se prepričati, je li

volja spreobrnjenca prosta vsakega vpliva (von der freien und unbeeinflussten Willensmeinung sich zu überzeugen), in ga po treh tednih zopet povabiti pred se. Če konvertit ostane pri svojem sklepu, si mora izprostiti od svojega verskega uslužbenika potrdilo, da je naznanil svoj izstop, in to potrdilo mora osebno predložiti politični oblasti prve instance, da je ta vidira. Zdaj šele sme konvertit oglašiti se pri drugi veri za sprejem. In ta vera (katoliška) ga sme sprejeti šele dva meseca po času, ko je bil uradno vidiran izstopni list; in prestop je veljaven šele od dne, ko se je oblasti naznanil.

Ta dolga pot postane neskončna, ker imajo interesentje pravico, ugovarjati proti popolni telesni in duševni dorastlosti, — da, proti nekemu pojmu, ki slovenski jezik niti besede zanj nima, Gemütszustand — kaj pa je to? Nič in vse mogoče! Veselje, žalost, jeza — to je Gemütszustand. Torej če bi kdo hotel v kaki žalosti postati katoličan, smejo Turki ugovarjati, in dotični ne sme prestopiti!

In hodža (verski uslužbenik mohamedanski) ni zavezan, dati konvertitu potrdilo, da se je prijavil; kaj potem? Potem mora pri okrajnem glavarstvu prositi verifikacije; k tej obravnavi vabi glavarstvo tudi dosedanega dušnega pastirja. Pred to komisijo mora spreobrnjenec naznaniti, da hoče prestopiti v drugo vero. Nato da oblast hočji priložnost, poučiti konvertita na samotnem kraju, in še-le zdaj se mu da dovoljenje, da sme prestopiti, če ostane še pri svojem sklepu.

Le ta red je res krasen! Vekovito spricevalo za katoliško Avstrijo, da je postala lutrovisko-mohamedanska. In vendar mora vlada vedeti, kolik je fanatizem mohamedanski. Ona ve, da konvertit, če se prijavi njegov prestop — več življenja ni varen. In da človek, ki telesno ni popolnoma razvit, da človek na pr. v kaki žalosti ali v veselju ne sme prestopiti — to je večkrat neumno.

Proč-od-Rima gibanje vabi pri nas mladino v gostilne, tam pri pivu podpišejo naznanilo okrajnemu glavarstvu, in za prestop v luteranstvo je vse gotovo, ničesar več treba ni! Na ta način se je izgubilo iz katoliške cerkve nad 40.000 ljudi. Tam doli pa, kjer bi bil sveti poklic Avstrije, da enkrat zatre mohamedanstvo, tam doli se brani naša katoliška Avstrija z vso silo, da bi mohamedanci prešli h katoliški veri. In če kateri prestopi, najde varnost šele v — Ameriki!

Društveno gibanje.

Narodna čitalnica v Celovcu vabi vljudno na predpustno veselico, katero priredi dne 21. februarja 1906 v dvorani „Massgarten“ v Celovcu. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K za osebo. Narodni kolek 2 vinarja. Svira vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 17. Pred plesom zabavni program s sodelovanjem tamburaškega društva „Bisernica“, celovskega kvarteta, „delavskega pevskega društva“ in vojaške godbe. Na sporedu: Petje, predavanje, šaljiva pošta, lepota konkurenca, koriandoli, serpentine itd. Natančni programi dobivajo se pri blagajni. Gospodične v narodni noši dobrodošle. Čisti dobiček v prid narodnih namenov. — Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Darovi za ustanovni in stavbeni sklad zavoda „Učiteljski dom“ za leto 1905. Celovec. Iz nabiralnika v bogoslovju 5 K 10 v; Tomašič J. 5 K; po 1 K: Haller Jak., Brulih J., č. o. Lavrencij Novak O. C., č. o. Filip Zemljčič O. C.; Karlbauer P. 60 v; novoletno darilo ljubljanskih bogoslovcev 21 K 48 v; bogoslovci v Brnu 10 K. Dobrlavas. Po 2 K: Albin Novak; po 1 K: Ivan Sekol, Pavles Kat., Frida Novak, Fajnž Fr., Toplič Lena, Toplič Mar., Sekol Neža, Bedenik Kat., Wastl Tine; po 60 v: Hanžjo Ana, Sekol Kat., Jöstl Jurij; po 50 v: Ruster Gr., Miče Ana; po 40 v: Plavc Jože, Starmuš Mar. in Jože, Lesjak Rok, Plišovnik M., Sekol Jože, Rohier Lenard, Šajn Martin, Eržen Val., Mišic Jakob, Wastl Tone, Wastl Anka, Wastl Mar.; Bergman 35 v; po 30 v: Wastl, Sekol Bar., Plavc Mar., Sekol Ana, Mišic Mojca, Leonhard Rud., Matevžič Fric in Julij; po 20 v: Lesjak Mart., Lesjak Fr., Lesjak Toni in Mojca, Kuhling Urša, K. Franca, K. Janez, Pavleš Mar., P. Helena, Sekol Joža, Mišic Jak., Plavc Jože, Sekol Fl., Grašer Fr., Plavc Roza, Bedenik M., Pridnik Mar., Petek Tom., Petek Klara, Lužnik Jakoba (st. in ml.), Robač Fr., Robač Jože, Robač Zef., Robač Jera, Fera Ana, Fera Št., Marček Urh, M. Ana, Somrak Janez in Antonija, Schein France, Sch. Helena, Sch. Lenart, Sch. Tereza, Mak France, M. Helena, M. Jurij, M. Jože, Vrtnik Marj., Wrölich Lucija, Wastl Jer., Čemrova Neža, Matevžič U., Domnikov Janez, Lušnik Matevž, L. Rudolf, L.

Treza, L. Tilka, L. Lenka, L. Treza, Jöstl Jurij in Mojca, Wastl Lenka.

Vabilo k predpustni veselici, katero priredi velikovsko slovensko omizje v nedeljo 18. februarja 1906 v „Narodnem domu“. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 vinarjev. Ker je čisti dobiček namenjen za dobrodelne namene, se preplačila hvaležno sprejemajo. Spored je naslednji: 1. Iv. pl. Zajc: „V boj.“ Svirajo tamburaši iz Celovca. 2. Pozdrav. 3. „Lepa naša domovina.“ Poje „Gorotan“. 4. G. V. Bozzotti: „Na dinarskih hribih.“ Svirajo tamburaši. 5. „Napitnica.“ Poje „Gorotan“. 6. „Doktor Hribar“, vesele igra v enem dejanju. Igrajo igralci iz Celovca. 7. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi.“ Svirajo tamburaši. 8. „Moja domovina.“ Poje „Gorotan“. 9. Tom-bola. 10. Gerbec: „Slovanski valček.“ Svirajo tamburaši. 11. „Slovo.“ Poje „Gorotan“. 12. Prosta zabava in ples. K obilni udeležbi vabi odbor.

Glinje. Prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m. se vrši v Dremiljevi gostilni v Glinjah politično zborovanje, na katerem poročata gg. Franc Grafenauer o deželnem zboru in dr. Brejce o volilni reformi. Zborovanje bo gotovo zanimivo. — Vabimo vse Glinjčane in okoličane k obilni udeležbi.

Št. Jakob v Rožu. Prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m., priredi izobraževalno društvo „Kot“ veselico s petjem, tamburanjem in predstavljanjem dveh iger: 1. „Zakleta soba“, 2. „Dr. Veznal in njegov sluga Štipko Tiček“. To pot nastopi prvi-krat novi tamburaški zbor. Vstopnina 40 vinarjev.

Škofiče. (Posojilnica.) Naša slovenska posojilnica je imela koncem l. 1905. 163 udov. Dohodki lanskega leta so znašali 54.038 K 9 v, izdatki 93.226 K 62 v. Posojilnica ima izposojenih 79.430 K, rezervni sklad je zdaj 2183 K 4 v. Posojilnica deluje štiri leta. Čisti dobiček minulega leta je 634 K 33 v.

Gozdanje. Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico priredi v nedeljo dne 18. svečana, ob 3. uri popoldne, pri Mežnarju v Št. Juriju na Strmcu, javen shod s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. „O društveni organizaciji in mladeniški govori“, govori Tomaž Winkler. Drugi mladenič govori: „Kaj je narodu treba“. 3. Slučajnosti in nasveti. 4. Vpisovanje novih udov in pobiranje članarine. 5. Prosta zabava. Vabi se vse Slovence in Slovenke naše okolice, da pridejo na ta shod. Bralci „Mira“ se prosijo, da pripeljejo s seboj vse somišljenike in sosede, ne bo jim žal. Zatorej pride v obilnem številu. Odbor.

Hranilnica in posojilnica Podravlje, reg. zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj letni občni zbor v nedeljo dne 25. svečana, ob 3. uri popoldne, v svoji lastni hiši, s sledečim sporedom: 1. Poročilo o letnem delovanju. 2. Potrjenje letnega računa. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Volitev novega odbora. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Razni nasveti. — Ako v določeni uri ni navzočih zadostno število zadrušnikov, se vrši zborovanje pol ure pozneje pri vsakem številu zadrušnikov. K obilni udeležbi vabi načelstvo.

Vabilo. Posojilnica pri Mariji na Zili ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 18. februarja, po božji službi, po naslednjem redu: 1. Potrjenje letnega računa. 2. Izvolitev ravnateljstva in dveh računskih pregledovalcev. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi ravnateljstvo.

Globasnica. (Občni zbor.) Posojilnica v Globasnici ima dne 18. svečana po dopoldanski božji službi ob 10. uri v posojilniški pisarni svoj letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Potrjenje letnega računa in sklepanje o čistem dobičku. 2. Volitev novega odbora. Ako bi se ob določeni uri ne zbralo dosti udov, se bo eno uro pozneje sklepalo brezpogojno. K obilni udeležbi vabi odbor.

Globasnica. (Zborovanje.) V nedeljo, dne 4. svečana, imelo je tukajšnje izobraževalno društvo svoj letni občni zbor. Udeležba je bila vključ slabemu vremenu jako povoljna. Po pozdravnem govoru je imel dosedanji namestnik načelnikov g. J. Cirgoj lep govor o namenu veličnega in prepotrebne družstva. Izobraževalna društva morajo po svoje skrbeti za to, da koroškega Slovenca res ne bodo enkrat nesli k pogrebu, in da bi potem njegovi nasprotniki si med seboj delili zapuščino. Tajnik poroča o dosedanjem delovanju, da je društvo priredilo sledeče igre: Lurška pastirica, Vedeževalka, Možbeseda, Brati ne znajo. Na novo je pristopilo 10 udov, med njimi 3 ustanovniki. Blagajnik Dragotin Harih poroča, da ima društvo imeniten oder za gledališke predstave z osmimi spremenbami. Tudi z današnjim uspehom je jako zadovoljen. Izvolil se je novi odbor: J. Cirgoj kot načelnik; Peter Greiner, namestnik; Franc Čebul, tajnik; Dragotin Harih, blagajnik, Jurij Huter, namestnik;

Franc Uranšek, knjižničar in Jožef Konrad, namestnik tajnika. Č. g. Huter Alojz in J. Hojnik kot pregledovalca letnih računov.

Dopisi.

Spodnji Rož. Vest, katero je prinesla zadnja številka „Mira“, da priredi „politično društvo za Slovence na Koroškem“ prihodnjo nedeljo v Glinjah pri Dremlju v gostilni mladega in narodnega gospodarja g. Zablachana politično zborovanje, na katerem nastopita kot govornika slavnoznani zastopnik in zagovornik koroških Slovencev v deželni zboru, g. deželni poslanec Grafenauer in g. dr. Brejc, je gotovo razveselila vsakega narodnjaka v Spodnjem Rožu. Saj se je ta ali oni že oglašil v „Miru“ z željo, naj se priredi vendar enkrat politično zborovanje pri nas, s posebnim veseljem pričakujoč, da pride pri tej priložnosti v našo sredino tudi mož, katerega zasluge za nas so vsakem znane, namreč g. deželni poslanec Grafenauer.

Količega pomena v narodnem oziru je vsako zborovanje, tega nočem tukaj razlagati. Vendar kar se tiče razmer v naši lepi dolini, bi vendar rad nekaj omenil. V Spodnjem Rožu je večina slovenskih občin v slovenskih rokah, tako da bi človek mislil, da je ljudstvo narodno probujeno. Res so nekatere vasi narodne, kar se tudi na zunanje vidi v slovenskih napisih. Vendar pa se širi tudi pri nas duh narodnega odpadništva posebno iz Borovelj, iz tiste občine, v kateri so na krmilu ali tujci ali pa nemški nacijski sinovi slovenskih staršev. Može trdne slovenske korenine, poštenjaki od noge do glave, so se odločno začeli upirati proti razširjanju nemčurstva; ustanovili so narodna društva. In ravno se nam v najkrajšem času obeta zopet eno pevsko društvo. To je veselo znamenje. Vendar pa mislim, da se svoje premoči premalo zavedamo, ker premalo skupno nastopamo.

Prihodnjo nedeljo pride k nam mož, ki je v zadnjem zasedanju deželnega zbora toplo priporočal, naj se dovoli podpora puškarski zadrugi v Borovljah. Rojaki, kaj je naša dolžnost? Vsi do zadnjega se hočemo zbrati pri Dremlju v Glinjah, da slišimo onega preprostega kmeta, ki zna zagovarjati naše pravice pred visoko gospodo, da mu izrečemo svojo hvaležnost za njegov trud, da mu pokažemo, kako visoko znamo ceniti njegove zasluge. Kakor smo se po letu pri Cingelju na Trati zbrali k velikanski Prešernovi slavnosti, tako se hočemo zbrati prihodnjo nedeljo v Glinjah, od blizu in od daleč, da se med seboj spoznamo k složnemu delovanju za svoj blagor. Pripeljati hočemo s seboj tudi one omahljivce, ki ne vedo, ali bi šli na levo ali na desno, da se zbudijo tudi oni in postanejo zanesljivi pri prihodnjih volitvah v državni zbor. Na svidenje torej, Spodnji Rožani, v nedeljo v Glinjah.

Za krasno dolino, kjer Drava šumi,
za gore, ki beli jih sneg zdaj odeva,
za Rožno dolino še duh nam živi,
srce nam za dom se slovenski ogreva.

Dholica. Cenjeni g. urednik! Gotovo ste mislili, da sem jaz že tam, kjer muh ni. Toda motite se. Še sem tu in me sploh tudi še ne mika tja, kajti sedaj se godijo pri nas velike zanimivosti. No, že veste, kajti sicer bi ne bil postal jaz kot stara Dholica glava — dopisnik. Gotovo ste brali v „Miru“ dopis pod naslovom „Dholica. Neprijeten obisk v občinski pisarni.“ Med našo stranko je pač zanimanje zelo veliko, ali strah in sramota pa pri naši višji „honoraciji“, ker se je „Mir“ predrznil opisati omenjeni dogodek. Kajti lutroviski dopisniki o tem niso pisali niti črke, molčali so kakor krt. Strela pa je treščila v vsenemški tabor, ko so izvedeli za ta dopis v „Miru“, in vsi so obdolžili g. provizorja, češ, on je pisal. In vsedli so se, da bi pisali in poročali. Ali vedeli niso kaj in sedeli so celo popoldne in baje noter do dveh popolnoči in tuhtali. Kajti kaj takega vpije v nebo po maščevanju. In glej čuda, kaj so skuhal! Tak dopis, da se človeku želodec obrača, ko ga bere v lutroviski „Bauernzeitung“, ter ne veš, kje je glava ali rep. In seve vse do konca in kraja zlagano, kajti vse pravijo le „vielleicht“, to se pravi po našem, mogoče. Seve dokazati ničesar ne morejo. Samo to željo imajo, da bi odpravili rajši danes kot jutri našega priljubljenega gosp. provizorja. Zato rabijo vsa mogoča nesramna sredstva, da, napadajo ga ob vsaki priložnosti. Fej! Sram vas bodi, vi dholiki nemčurji, kar vas je, od nog pa do glave. Prišel bo tudi čas, ko vam bo odklenalo, kajti zato bo že poskrbel nekdo, da bo vam porezal vaše rastoče grebene. Saj tudi nemška oziroma nemčurska drevesa ne rastejo do nebes. G. urednik! Za danes končam, pa drugokrat spet kaj. Zato skrbijo naši „fortšritmani“, katere spelje za nos kak navihanec,

da mu dajo samiobsebi kar 120 kron, da se jim smeji ves svet.

Najstarejša glava na Dholici.

Brda na Zili. (Kdor sodi, bo sojen.) Z napisom na naši šoli bavi se tudi nemški dnevnik „Grazer Tagblatt“ z dne 20. m. m. Ker se ta napis (Wohnung für Südmarklumpen) zdi našim nasprotnikom tako važen in tehten, da se peča z njim nemški dnevnik, naj ne zamerijo č. bralci „Mira“, da prisiljen k temu — tudi jaz vzamem omenjeni dopis „G. T.“ pod lupo. Kdor sodi, bo sojen! Dopis je v svoji celoti neresničen napad na našo stranko. Piše namreč dopisnik tako-le: „To je najnovejši bojni način naše visokoomikane slovensko-klerikalne stranke.“ Gospod dopisnik! Ali je stranka pisala zgoraj omenjene besede (stanovanje za südmarkine lopove) na našo šolo? Kje imate dokaze, da je pisal te besede pristaš naše stranke? Vi našega ljudstva še dolgo ne bode poznali. Ali so te besede trenutno resnične? Dalje piše „G. T.“: „Česar prej surova sila, javno žaljenje, Metod- in pevska društva niso dosegla, se naj zdaj po tajnih naznanilih, po brezimnih listih najnižje vrste doseže! Kdaj, gosp. dopisnik, je nastopila naša stranka s surovo silo? Če pa je vas kdo razžalil, bil je tudi kaznovan. Kdo pa je napravil razprtije med nami sosedi? Mi? Je li bilo treba vsenemškega društva v popolno slovenskem kraju? Kar je pristnih Nemcev v brdski občini, toliko Slovencev je tudi v Šmohorju in njega okolici. — Le ne pretirajte vrednosti nemštva in ne dražite nas! Mi vas poznamo, vi nas pa še dolgo ne. Ciril-Metodove podružnice pri nas sploh ni, a le ne govorite preveč v tem oziru g. dopisnik. Kdor veter seje, bo vihar žel! Tudi pevskega društva pri nas ni; pač pa je izvežbal g. Grafenauer deset narodnih fantov v petju in le poklic zadržuje mimogrede nadaljno poučevanje. „Ali je petje slaba reč, g. dopisnik? Iz teh vrstic „G. T.“ govori vsa ostudna narodna nestrpnost in nevoščljivost, katere je zmožen le človek najnižje vrste in če bi bil tudi ud „südmarke“. In „brezimna pisma“? Kdo jih je sprejel? Je jih tudi pisala naša slovenska stranka? Povejte! Ali je naša slovenska stranka kedaj predbacivala gosp. učiteljem, da so oni krivi vse razuzdanosti mladine? Oskrbite si g. dopisnik stenografične zapisnike deželnega zbora, berite šolske debate in spoznali bode, kak duševni pritlikavec ste vi. Čerazuzdanosti enega dela naše mladine ni šola kriva, pa je te gotovo kriva vzgoja mladine. Pogledajte tiste mladeniče, katere imenujete v vašem dopisu „verlottertes Volk“, čegavi sinovi so, prečitajte imenik družnikov „südmarkine“ podružnice, in — na jasnem ste. Kar jih pa pri „südmarki“ ni, jih lahko po perju in petju spoznate. Da so pristaši naše stranke, se gotovo ne bode upali trditi. Končno piše „G. T.“: „Le tako naprej, vi bode gotovo še dosegli, da se bo šola na Brdu, katera se je še pred kratkim imenovala ena najboljših šol, prištevata kmalu k najslabšim šolam v deželi. . . . Nihče se naj potem ne čudi, če vsi učitelji naše občine koprnijo po rešitvi in da se tudi noben drugi ne bo pustil rabiti kot orodje stranke, od katere se mora vsak, le količkaj dostojen človek z globokim studom in zaničevanjem odvrniti.“ Ta je pa lepa! Ali naša slovenska stranka poučuje v šoli? Ali so se prejšnji naši g. učitelji ravnali po naših navodilih? Ali se je naša slovenska stranka šele letos rodila? Resnica pač je, da so prejšnji g. nadučitelji n. pr. Šumi, Lekš, Verničnik, Karnel dosegli prav lepe učne uspehe, dasiravno je bila šola takrat le dvorazredna, in še danes se teh gosp. učiteljev spominjamo z vsem spoštovanjem. Takrat tudi ni bilo še „südmarke“ pri nas in vsi g. učitelji so brez nje prav dobro in lahko izhajali. Če bi bili „koprnili tudi po rešitvi“, ne bi ostali pri nas deset let do sedemnajst let in njih prošnje za premestitev gotovo niso vložili zaradi naše slovenske stranke, ampak zaradi zboljšanja razmer. Naravnost smešna pa je opazka v „G. T.“, da se „noben učitelj ne bo pustil rabiti kot orodje“ naše stranke. Ali smo mi že kedaj kaj takega zahtevali? Naša stranka obstoji po veliki večini iz prepričanih Slovencev; v vaši stranki pa imate smeti in gob več kot sami mislite.

Spodnji Dravograd. Umrla je dne 9. t. m. po dolgi mučni bolezni gospa Ludovika Kresnik, žena gostilničarja v „Narodnem domu“. Pogreba, kateri je bil v nedeljo popoldne, se je udeležilo mnogo ljudi. N. v m. p.

Listnica uredništva.

Словенски Југ, Београд: Примамо 2. и 3. број „Словенског Југа“. Било би нам драго, ако нама пошљете и 1. број. Дакако примамо замену. Поздрав г. Плуту! — Екар.

G. Fr. M. Štiflar, Kaluga. G. St. ni Vaš sošolec. Jaz E., sem še vedno na svojem mestu. Glede imatrikulacije je cela stvar še pri ministristvu. Najvišje sodišče pa

je med tem časom v enaki zadevi izreklo razsodbo, da politična oblast nima pravice določevati jezika matričnim uradom. Torej — stvar za nas ugodna. Glede onega članka — ad notam.

Naročajte in razširjajte „Mir“!

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, bo imela dne 25. svečana 1906, ob 3. uri popoldne, v hranilničnih prostorih v Št. Štefanu pri Koperju, svoj

letni občni zbor

po sledečem sporedu:

1. Čitanje revizijskega poročila „Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
2. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice za leto 1905.
3. Odobrenje letnega računa in posvetovanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Volitev novega odbora.
5. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Prvi vinski sejem v Ptuj

se vrši

dne 26. svečana 1906

v prostorih minoritskega samostana.

Ponujali se bodo vzorci letošnjega, prav dobrega pridelka, ter tudi vzorci iz prejšnjih letnikov od vseh vinorodnih krajev ptujskega okraja. Začetek ob 10. uri popoldne.

Železniške zveze s Ptujem:

Iz Maribora odhod poštne vlaka ob 8:15 predpoldne.

Iz Ljubljane odhod poštne vlaka ob 5:15 zjutraj.

Prihod v Ptuj ob 9:53 predpoldne.

Odhod iz Ptuja:

1. $\frac{3}{4}$ 2 popoldne brzovlak na Pragersko-Maribor in Pragersko-Ljubljana.

2. $\frac{1}{4}$ 6 popoldne poštni vlak na Pragersko-Maribor in Pragersko-Ljubljana.

Ptuj, dne 10. svečana 1906.

Za odbor:

M. Brenčič,
načelnik.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorke vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je

Thierryjev balsam

le z zeleno znamko z nuno.

Starostaven neprekosljivo zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poskodbe, ture in uljasa vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Knjižico s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

Hotel, restavracija in kavarna „Balkan“ Trst.

Podpisana naznanjata, da sta prevzela 21. januarja zgoraj omenjene prostore.

Poslovanje je popolnoma reorganizirano.

Dvigalo, kopeli, električna razsvetljava, najtočnejša postrežba, izvrstna kuhinja, izbrana vina.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

Počekaj in Kögl.

Razpisuje se

mesto okrožnega zdravnika

pri sv. Barbari v Halozah, sodn. okraj Ptuj na Štajarskem.

Stalna plača 1468 K.

Prošnje je pošiljati sanit. okrožnemu odboru pri Sv. Barbari v Halozah do 1. sušca t. l.

Podpisani priporočam slavnemu občinstvu in čebelarjem izbornemu med, garantiran pitanec, v škatljah po 5 kil,

v škafih po 20, 30 in 40 kil. . . po K 1'16;
pravi naravni **brinjevec** . . . liter „ 2'60;
slivovko, tri leta staro . . . liter „ 1'60;
vinsko žganje iz domačih drož liter „ 2'—.

V večjih množinah po dogovoru. Za pristnost se jamči.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica (Gorenjsko).

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Uzorce po 5 kil s pošto franko proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Desertno marelično žganje

najizbornejše, pristne kakovosti, liter po 2 K priporoča

Gabriel Jessernigg

Celovec, Kasarnske ulice št. 14.

Za preprodajalce izjemne cene. — Razpošilja se vsak dan.

Hiša

v kraju, kjer je več c. kr. uradov, se dá s 1. julijem v najem. V hiši je že dolga leta trgovina z mešanim blagom. Več pove upravništvo lista.

Laneno olje, pristno,

ima v zalogi in ga pošilja podpisani po povzetju ali če se denar naprej pošlje. Cena po dogovoru. Na zahtevo se pošlje vzorec.

Alojzij Trampuš,

izdelovalec lanenega olja v Golembrdu pri Medvodah, Kranjsko.

Absolutno zjamčeno

pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu** (zadrugi) v **Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej **fino staro in novo namizno vino** po 40 do 50 kron za 100 litrov **loko kolodvor Postojna**. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, **pinela** po 50 K, stari beli burgundec po 60 K ter stara buteljska vina.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in
3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe **ravnateljstvo zavarovalnice** ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

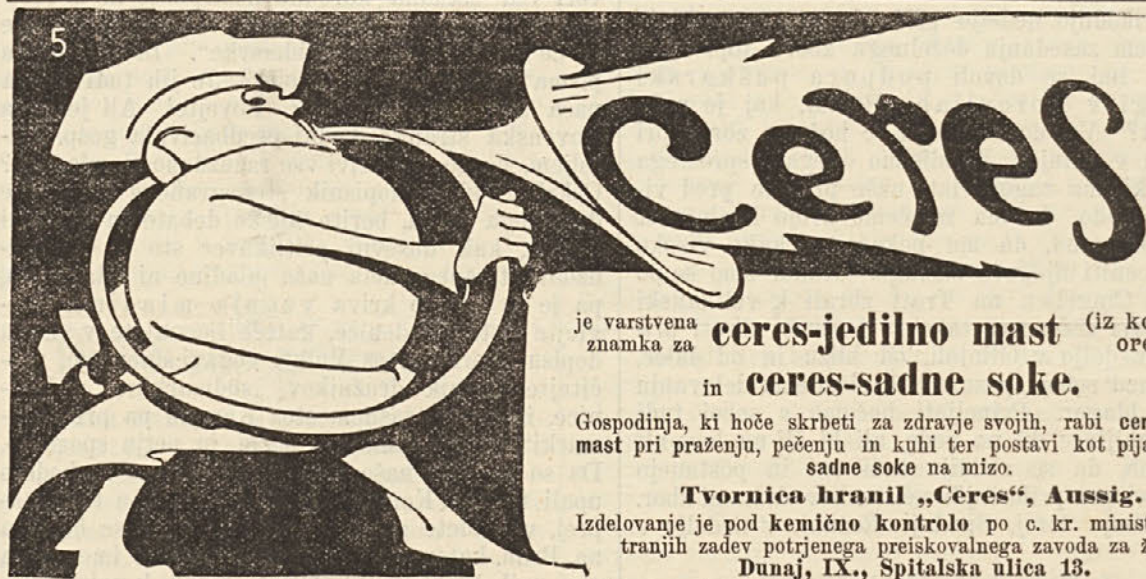
Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeništvu za **Spod. Štajarsko** in **Koroško** g. Avg. Weixl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — „Svoji k svojim!“

je varstvena znamka za **ceres-jedilno mast** (iz kokosovih orehov)
in **ceres-sadne soke**.

Gospodinja, ki hoče skrbeti za zdravje svojih, rabi **ceres-jedilno mast** pri praženju, pečenju in kuhi ter postavi kot pijačo **ceres-sadne soke** na mizo.

Tvornica hranil „Ceres“, Aussig.
Izdelovanje je pod kemično kontrolo po c. kr. ministrstvu notranjih zadev potrjenega preiskovalnega zavoda za živila, Dunaj, IX., Spitalska ulica 13.

Kupci ceres-jedilne masti imajo pravico, blago v izvirnem zavoju dati brez stroškov preiskati v tem zavodu.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive **kapljice sv. Marka** se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo **trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah**, ter izlečijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na **želodcu**, ublažujejo **katar**, urejujejo **izmečke**, odpravijo **naduho**, bolečine in **krče**, pospešujejo in zboljšujejo **prebavo**, čistijo **kri** in **prehlajenju**. Lečijo vse bolezni na **jetrih in slezeh** ter **koliko in ščipanje** v želodcu. Odpravijo vsako **mrzlico** in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**. — Radi tega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14'60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Na razpolago imam na tisoče priznanih pism, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barič, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena 1. 1360.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pism, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.